

MEE?

Lesfiche verkeers- en
mobiliteitseducatie
BASISONDERWIJS

Praatplaat: ga je mee op stap?

Doelgroep

Eerste graad van de lagere school.

Lesdoel

- De leerlingen kunnen aangeven welke route het veiligst is.
- De leerlingen kunnen zich in groep veilig verplaatsen in de buurt van de school.

Eindtermen

- 4.14: De leerlingen kunnen de gevaarlijke verkeerssituaties in de ruimere schoolomgeving lokaliseren.
- 4.15: De leerlingen beschikken over voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie om zich veilig te kunnen verplaatsen langs een voor hen vertrouwde route.

Organisatie en materiaal

- Organisatie: plan deze les in voor je een uitstap gaat maken in de buurt van de school.
- Praatplaat (projecteren op het smartboard of afgedrukt op A2 of A3).
- Ga je in het verkeer met de leerlingen, zorg dan steeds voor extra begeleiders (verkeersouders). Zie TIP.
- Ga je in het verkeer met de leerlingen, zorg dan voor fluohesjes zodat de leerlingen goed zichtbaar zijn.
- Fotoestel (eventueel). Zie TIP.
- Kegel (of andere hindernis).

Beginsituatie

In de eerste graad van de lagere school worden er regelmatig uitstappen gemaakt in de omgeving van de school. Denk maar aan de bibliotheek, het zwembad, een bezoek aan de plaatselijke bakker ... Deze uitstappen zijn een ideaal leermoment over hoe de leerlingen zich veilig kunnen verplaatsen in de omgeving van de school.

Les

Praatplaat in de klas

Toon de praatplaat en vertel de leerlingen dat ze een uitstap gaan maken naar de bibliotheek. Stel hen de volgende vragen:

- Is de bibliotheek ver van de school? Gaan we lang onderweg zijn of net niet?
- Wie is er al eens naar de bibliotheek gegaan?
- Hoe ben je toen gegaan? Te voet?

Laat een leerling naar voor komen en laat hem de school aanduiden. Doe hetzelfde voor de bibliotheek.

Vraag de leerlingen de prent even te bekijken en na te denken over welke weg ze nu best kunnen nemen. De volgende acht onderwerpen zouden aan bod moeten komen tijdens het klasgesprek:

1. Waar moet een voetganger stappen?

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Waar moet je op het voetpad stappen?
- Wat is het veiligst?

Conclusie:

Op het voetpad, aan de kant van de huizen.

2. Wat doe je als een hindernis het voetpad deels verspert?

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Wie heeft al eens meegemaakt dat er iets op het voetpad stond waardoor je niet meer verder kon stappen?
- Wat heb je toen gedaan?
- Hoe zouden we dat veilig kunnen doen?

Conclusie:

Je steekt de hindernis voorbij langs de kant van de huizen.

3. Waar kun je de straat het best oversteken?

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Waarom noemen we dat een zebrapad?
- Moeten de auto's hier voor ons stoppen?
- Wie heeft al eens meegemaakt dat de auto's niet stopten?
- Mogen we op een zebrapad dan zomaar oversteken zonder te kijken?

Conclusie:

Op het zebrapad. De auto's moeten je hier overlaten.

- Je mag niet zomaar oversteken, ook al moeten de auto's stoppen.
- Breng de volgende stappen al aan in de klas. Laat de leerlingen rechtstaan en dit al eens oefenen.
 1. Stop aan de stoeprand.
 2. Kijk heel vaak naar links en rechts tot je zeker weet dat de rijbaan veilig is.
 3. Stap flink door en treuzel niet.

4. Stap je best langs een weg waar de auto's 50 km/u mogen rijden of waar ze 30 km/u mogen rijden?

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Mogen de auto's in de straat van de school snel rijden?
- Wie weet er hoe snel?
- Waar mogen de auto's wel snel rijden?

Conclusie:

Je stapt best langs de weg waar ze 30 km/u mogen rijden. Dan rijden de auto's minder snel en kunnen ze dus sneller stoppen.

5. Moet je altijd langs de grote banen stappen of is er een veiligere weg?

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Moeten we langs de weg stappen waar er auto's rijden of is er een veiligere weg?
- Waarom is het veiliger om langs een binnenweg te stappen?

Conclusie:

Je stapt beter langs een binnenweg waar geen auto's mogen rijden.

6. Neem je best de kortste weg?

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Wat is volgens jullie de kortste weg naar de bibliotheek?
- Is dat ook de veiligste weg?
- Waarom niet?
- Welke weg kunnen we dan best wel nemen naar de bibliotheek?

Conclusie:

Nee, je kunt beter een omweg nemen als je dan veiliger kunt verplaatsen.

7. Kunnen we hier ook oversteken? (Duid de verkeersdrempel aan.)

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Is dit een zebrapad?
- Wat is dit dan wel?
- Wat is het doel van deze verkeersdrempel?
- Waarom zou dit in de buurt van een school staan?

Conclusie:

Dit is een verkeersdrempel.

Die zorgt ervoor dat auto's moeten remmen om hier over te kunnen rijden. Hierdoor zullen ze minder snel rijden.

8. Is het veilig om in deze bocht over te steken?

Extra vragen die je kunt stellen aan de leerlingen:

- Kunnen de autobestuurders je dan goed zien?
- Waarom niet?
- Wat kan dan het gevolg zijn als je daar oversteekt?

Conclusie:

Nee, dat is niet veilig. De bestuurders zien niet dat je wil oversteken waardoor je aangereden kunt worden.

Praatplaat (houvast voor de leerkracht)

Praktische oefening: Wij oefenen in het verkeer

We lichten vier vaardigheden uit de praatplaat toe, deze vaardigheden kun je oefenen als je op stap bent met je klas.

1. Waar moet een voetganger stappen?

Om in te oefenen dat de leerlingen aan de kant van de huizen moeten stappen, laat je de leerlingen sluipen tegen de huizen. De leerlingen maken een grote slinger (handen geven) en gaan met hun rug tegen de huizen staan. Als je 'ja' zegt, mogen ze allemaal naar rechts stappen zodat de ketting beweegt. Als je 'stop' zegt, moeten ze zo snel mogelijk stilstaan. Herhaal dit een aantal keer. Laat de leerlingen ook eens naar links stappen, kijk erop toe dat ze goed tegen de huizen blijven stappen. Het is belangrijk dat de leerlingen het gevoel van veiligheid ervaren als ze zo ver mogelijk van de straat stappen.

2. Wat doe je als er een hindernis het voetpad deels verspert?

Neem een kegel (of andere hindernis) mee en plaats hem op het voetpad. Toon aan de leerlingen dat er

een hindernis op het voetpad staat. Herhaal met de leerlingen wat ze juist moeten doen om een hindernis voorbij te kunnen steken.

Laat ze verwoorden dat het het veiligst is om de hindernis voorbij te steken aan de kant van de huizen.

Laat de leerlingen een voor een de kegel voorbij stappen aan de kant van de huizen.

3. Waar kun je de straat het best oversteken?

Je gaat met de leerlingen tot aan een zebrapad. Leg uit dat ze het zebrapad moeten oversteken zoals ze in de klas geoefend hebben.

Laat de leerlingen de stappen nog eens verwoorden:

1. Stop aan de stoeprand.
2. Kijk heel vaak naar links en rechts tot je zeker weet dat de rijbaan veilig is.
3. Stap flink door en treuzel niet.

Leg uit aan de leerlingen dat ze de straat nu zelf veilig moeten oversteken. Laat de leerlingen een voor een de straat oversteken terwijl ze luidop zeggen wat ze doen.

Ze moeten duidelijk tonen dat ze veel kijken en flink overstappen.

4. Zichtbaarheid in een bocht.

Neem de leerlingen mee naar een straat met een bocht. Om deze vaardigheid in te oefenen, heb je twee extra begeleiders (bv. verkeersouders) bij.

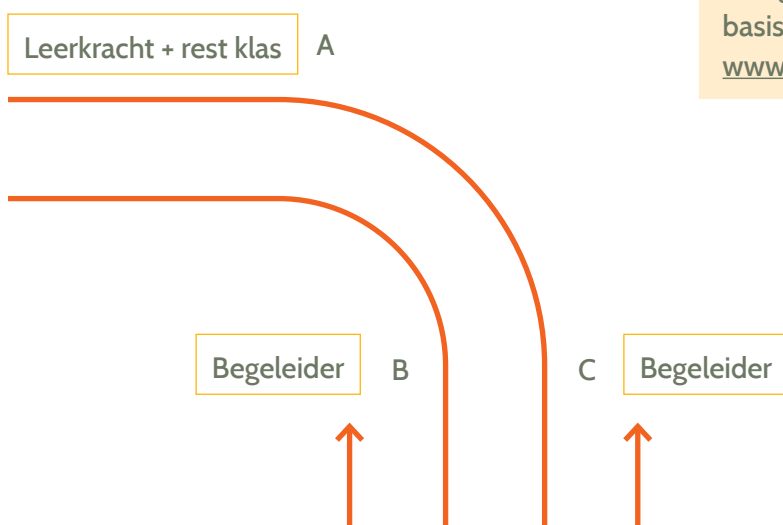
Een begeleider gaat met vijf leerlingen op een rijtje aan de binnenkant van de bocht (B) staan en de andere begeleider gaat met vijf leerlingen op een rijtje aan de buitenkant van de bocht (C) staan. Ga zelf met de rest van de klas op punt A staan. Vertel de leerlingen dat ze zich moeten voorstellen dat ze een autobestuurder zijn. Stel dan de vraag: 'Welke klasgenoten zullen jullie eerst zien, die aan de binnenkant van de bocht of die aan de buitenkant van de bocht?'

De leerlingen die op punt B en punt C staan mogen steeds gelijktijdig één stap naar voor doen op het teken van de leerkracht. De leerlingen op punt A ervaren nu dat ze de leerlingen die aan de buitenkant van de bocht stappen sneller zullen zien.

Wissel de rollen eens om.

Stel de leerlingen na de oefening de volgende vragen:

- Waar konden jullie je klasgenoten het snelst zien? Als ze aan de binnenkant van de bocht stapten of aan de buitenkant van de bocht?
- Waar gaat een autobestuurder je dan het snelst zien?
- Wat kan er gebeuren als een autobestuurder je te laat ziet?

Afsluitfase:

Blik met de praatplaat terug op de onderwerpen die aan bod gekomen zijn tijdens de uitstap. Laat de leerlingen hun ervaringen verwoorden.

Enkele richtvragen voor dit klasgesprek:

- Wat hebben wij geoefend?
- Hoe hebben we dit gedaan?
- Vonden jullie dit moeilijk?
- Hebben we dit goed gedaan?

TIP: Je kunt deze les in één keer geven of je kunt de acht onderwerpen opsplitsen over verschillende uitstappen. Denk maar aan de wekelijkse uitstap naar het zwembad. Je kunt dan telkens twee onderwerpen aanhalen in de klas waarvan je er een in de praktijk oefent.

TIP: Je kunt tijdens de uitstap ook foto's nemen van de leerlingen en met deze foto's terugblikken op de geoefende onderwerpen.

TIP: Zijn er ouders, grootouders ... die je komen helpen tijdens deze uitstap, dan mogen zij zich verkeersouder noemen. Laat ze zich registreren op verkeersouders.be en geniet van tal van voordelen en ondersteuning.

TIP: De leerlingen van de eerste graad zijn na deze les al wat ervaring rijker, maar laat het hier niet stoppen. De VSV heeft een leerlijn voetgangerstraining uitgewerkt doorheen de basisschool. Neem een kijkje op: www.verkeeropschool.be.

